



ZADANIA MATURALNE Z HISTORII – STAROŻYTNOŚĆ

POZIOM ROZSZERZONY

Model odpowiedzi

Nr	Odpowiedź	Punktacja
1.	1.1. koło, A	0–1 punkt 1 pkt za dwie poprawne odpowiedzi
	1.2. • transport • garncarstwo / rzemiosło	0–1 punkt 1 pkt za dwie poprawne odpowiedzi
2.	A	0–1 punkt
3.	A. Konfucjusz	0–1 punkt
	B. Hammurabi	0–1 punkt
	C. Budda / Siddharta Gautama	0–1 punkt
4.	• charakterystyczny dla sztuki egipskiej kanon, czyli sposób przedstawienia postaci – postawa siedząca lub krocząca; widok z profilu wraz ze szczegółami typu oko, nos; frontalny widok ramion • inskrypcje pismem hieroglificznym	0–1 punkt
5.	A. geruzja B. 2 królów C. 5 eforów D. Nazwa polis: Sparta	0–2 punkty 1 pkt za trzy poprawne uzupełnienia (A–C) 1 pkt za nazwę polis (D)
6.	Nazwa porządku architektonicznego: joński Argumenty: • smukłe kolumny • kolumny zwieńczone motywami w postaci spirali / ślimacznic	0–2 punkty 1 pkt za nazwę porządku architektonicznego 1 pkt za dwa poprawne argumenty
7.	B – 1	0–1 punkt
	D – 2	0–1 punkt
8.	Data roczna: 449 r. p.n.e.	0–1 punkt
	Nazwa pokoju: pokój Kalliasa	0–1 punkt

9.	9.1. D	0–1 punkt
	9.2. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Zwycięstwo w bitwie pod Cheroneą w 338 r. p.n.e. zapewniło Filipowi hegemonię w Grecji. W 337 r. p.n.e. Filip zwołał w Koryncie kongres przedstawicieli wszystkich znaczących polis, oprócz Sparty. W efekcie utworzono Związek Koryncki, na czele którego stanął Filip II. Obwołano go także strażnikiem „pokoju powszechnego” w Grecji.	0–1 punkt
10.	10.1. Sztuka: hellenistyczna	0–1 punkt
	10.2. Argumenty: <ul style="list-style-type: none"> ekspresja (dynamika, ruch) przedstawianych postaci tematyka przedstawianych scen, np. ból, cierpienie, emocje, okrucieństwo 	0–1 punkt 1 pkt za dw a poprawne argumenty
	10.3. Atenie i Zeusowi	0–1 punkt
11.	A. Ares	0–1 punkt
	B. Apollo	0–1 punkt
	C. Hefajstos	0–1 punkt
	D. Asklepios	0–1 punkt
	E. Helios	0–1 punkt
12.	A. nobilem	0–1 punkt
	B. imperator	0–1 punkt
	C. kolonowie	0–1 punkt
13.	<u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Zawarte w akcie / prawie dwunastu tablic przepisy prawne nie wprowadzały zasady równości pomiędzy członkami społeczeństwa. Potwierdzeniem może być np. zakaz małżeństw między patrycjuszami i plebejuszami oraz różna wysokość kary za okaleczenie człowieka wolnego (300 monet) i niewolnika (150 monet).	0–1 punkt 1 pkt za rozstrzygnięcie i uzasadnienie
14.	A. Perykles	0–1 punkt
	B. Pyrrus	0–1 punkt
	C. Nabuchodonozor / Nabuchodonozor II	0–1 punkt
15.	15.1. romanizacja	0–1 punkt
	15.2. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Przedstawiony na rysunku satyrycznym proces polegał na upowszechnianiu się kultury rzymskiej i języka łacińskiego, przejmowaniu wzorców kultury rzymskiej na terenach podbitych przez Rzymian.	0–1 punkt

16.	Tukidydes – <i>Wojna peloponeska</i> Wergiliusz – <i>Eneida</i> Herodot – <i>Dzieje</i> Owidiusz – <i>Metamorfozy</i>	0–2 punkty 2 pkt za cztery poprawne dopasowania 1 pkt za dwa–trzy poprawne dopasowania
17.	P P P	0–3 punkty 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
18.	a) Ugrupowanie polityczne: optymaci Program: Konserwatywne ugrupowanie polityczne. Optymaci przeciwstawiali się próbom demokratyzacji ustroju oraz reformom agrarnym. Zwalczali popularów. Uważali, że należy zaprzestać dalszych podbojów oraz strzec zdobytych już ziem i granic.	0–1 punkt
	b) Ugrupowanie polityczne: popularzy Program: Działali w interesie plebejuszy. Byli zwolennikami reform agrarnych. Chcieli dalszych podbojów. Występowali przeciwko optymatom i dawnej arystokracji.	0–1 punkt
19.	19.1. powstanie Spartakusa	0–1 punkt
	19.2. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> 6 tys. niewolników zostało ukrzyżowanych wzdłuż Via Appia / jednej z dróg prowadzących do Rzymu.	0–1 punkt
	19.3. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Po powstaniu właściciele niewolników zaczęli trochę lepiej ich traktować. Niektórzy wręcz zaczęli zatrudniać ludzi wolnych do pracy zamiast niewolników.	0–1 punkt
20.	20.1. A	0–1 punkt
	20.2. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Plutarch ocenił bardzo dobrze dowództwo Cezara podczas wojny z Wercyngetoryksem. Wskazał na jego geniusz, jeśli chodzi o manewry wojskowe i umiejętność przewidywania sytuacji na polu walki. Cezar stosował element zaskoczenia przeciwnika, dzięki czemu odnosił zwycięstwa.	0–1 punkt
	20.3. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Po przegranym powstaniu, na czele którego stanął wspomniany w tekście Wercyngetoryks, Galia stała się kolejną rzymską prowincją.	0–1 punkt

21.	Bitwa pod Akcjum, 31 r. p.n.e.	0–1 punkt
22.	22.1. pryncypat	0–1 punkt
	22.2. C	0–1 punkt
	22.3. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Żaden władca, w tym Oktawian August, po tzw. okresie królewskim nie sięgnął w starożytnym Rzymie po ten tytuł. Ta forma władzy źle się Rzymianom kojarzyła / była przez Rzymian znienawidzona.	0–1 punkt
23.	23.1. <u>Przykładowa poprawna odpowiedź:</u> Znakiem przedstawionym na ilustracji posługiwali się pierwsi chrześcijanie, żeby móc się rozpoznawać w czasie prześladowań.	0–1 punkt
	23.2. <u>Przykładowe poprawne odpowiedzi:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Greckie słowo „ryba” jest akrostychem/skrótem utworzonym od pierwszych liter greckich słów Jezus Chrystus, Boży Syn, Zbawiciel / oznaczających Jezusa Chrystusa. Łączy się z chrztem, gdyż żywiołem ryby jest woda. Ma odniesienie do eucharystii, która jest świętym pokarmem chrześcijan. • Przedstawiona na ilustracji ryba jest symbolem Chrystusa. Posiada dwojakie znaczenie: <ul style="list-style-type: none"> – pierwsze – łączy się z chrztem, gdyż żywiołem ryby jest woda; – drugie – ma odniesienie do Eucharystii, która jest świętym pokarmem chrześcijan. 	0–1 punkt
24.	Wypracowanie	0–12 punktów
	ŁĄCZNIE	65 punktów



Model punktowania zadania 24.

Temat 1.	
Punktacja	Opis
Poziom IV (9–12 pkt)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując ich różne aspekty (np. dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, ze zrozumieniem posłużył się terminologią historyczną oraz dokonał oceny zmian następujących w stosunkach politycznych w starożytnej Grecji, przed wojnami z Persami i po nich, odniósł się w pełni do tezy postawionej w temacie pracy, przedstawił argumentację),• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji,• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,• sformułował wnioski i ocenił funkcjonowanie starożytnych Aten i Sparty.
Poziom III (6–8 pkt)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. podał i częściowo scharakteryzował sytuację polityczną starożytnej Grecji, omówił hegemonię Aten po wojnach z Persami),• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. wskazał podział starożytnej Grecji pod względem sojuszników Aten i Sparty).
Poziom II (3–5 pkt)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. zwrócił uwagę na dominację Aten na morzu, Sparty na lądzie),• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi (np. wymienił wojnę peloponeską, podał jeden element polityki wewnętrznej Aten lub Sparty),• poprawnie umieścił rozważania w czasie i przestrzeni.

Temat 2.	
Punktacja	Opis
Poziom IV (9–12 pkt)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując ich różne aspekty (np. dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, ze zrozumieniem posłużył się terminologią historyczną oraz dokonał oceny sytuacji społeczno-gospodarczej starożytnego Rzymu w II–I w. p.n.e., odniósł się do tezy postawionej w temacie pracy), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenił reformy braci Grakchów.
Poziom III (6–8 pkt)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. w pełni scharakteryzował problem agrarny i omówił sytuację społeczną starożytnego Rzymu w II–I w. p.n.e.), • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. wskazał wpływ reform na gospodarkę starożytnego Rzymu omawianego okresu).
Poziom II (3–5 pkt)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. częściowo omówił kwestie społeczne starożytnego Rzymu w II–I w. p.n.e., wskazał problem agrarny), • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi (np. wymienił reformy braci Grakchów), • poprawnie umieścił rozważania w czasie i przestrzeni.